

“Žinau, kaip elgtis, jei iš manęs tyčiojasi”.

Dvejų metų ankstyvosios prevencijos programa
„Zipio draugai“ (1 dalis) ir „Obuolio draugai“ (2 dalis) Lietuvoje
Konferencija “Virtualios erdvės iššūkiai patyčių prevencijai”, Vilnius, 2014 10 22

Ieva Bieliauskienė,
VšĮ “Vaiko labui”

Apie programą „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“

- ✘ “Zipio draugai” ir “Obuolio draugai” – tai dvejų metų sunkumų įveikimo bei socialinių įgūdžių ugdymo programa, skirta 5-7 metų bei 7-9 metų vaikams.
- ✘ Kiekvieną programą sudaro po 24 valandėles, kurias veda grupės arba klasės pedagogas, baigęs specialų parengimo kursą.
- ✘ Valandėlių metu vaikai klausosi pasakojimų ir juos aptaria, atsako į pedagogo klausimus, žaidžia vaidmeninius ir kitokius žaidimus, piešia. Taip jie mokosi kalbėti apie savo jausmus bei patirtį ir rasti tinkamų sprendimų sudėtingose situacijose.

Pagrindinė programos „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“ idėja tokia:

Jei vaikus ankstyvoje vaikystėje išmokysime įveikti sunkumus, šie įgūdžiai išliks ir padės jiems lengviau susidoroti su sudėtingomis situacijomis augant ir jau suaugus.

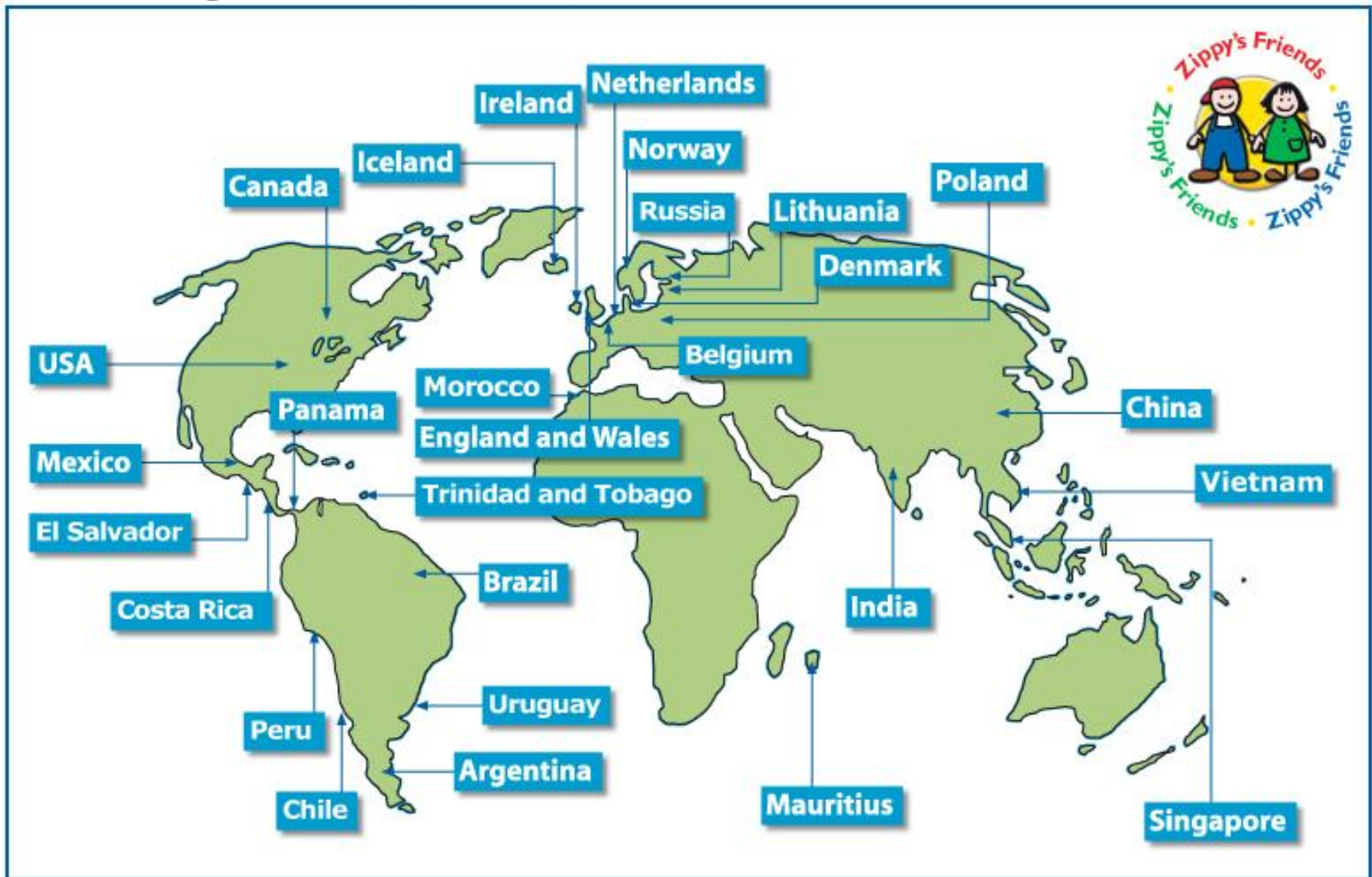
Programos istorija

- ✘ Idėja sukurti programą kilo tarptautinei organizacijai *Befrienders International*;
- ✘ Pirmąkart programa "Žipio draugai" išbandyta 1998-1999m. Danijos pradinėse mokyklose, 2000-2001 m.m. prisijungė Lietuva, ir nuo tada programa paplito po visą pasaulį.
- ✘ "Obuolio draugai" Lietuvoje pirmą kartą įgyvendinti 2012-2013 m.m. Šiuo metu programa įgyvendinama Brazilijoje, Lietuvoje, Olandijoje, Danijoje ir Norvegijoje. Lietuvoje ji vyksta pradinėse klasėse, prailgintos dienos grupėse, globos namuose ir dienos centruose.
- ✘ Autorinės programos teisės priklauso organizacijai *Partnership for Children*.

Programos „Zipio draugai” paplitimas pasaulyje

Šiuo metu programa įgyvendinama 30 valstybių.

Programoje yra dalyvavę per 1 000 000 vaikų.

Programos vykdymo Lietuvoje patirtis

- ✘ Lietuvos mokyklose ir darželiuose programa „Zipio draugai“ pradėta įgyvendinti 2000m., „Obuolio draugai“ – 2012 m.
- ✘ Jau parengta daugiau nei 4000 pedagogų, programoje yra dalyvavę per 140 000 vaikų.
- ✘ Programos įgyvendinimu Lietuvoje rūpinasi viešoji įstaiga „Vaiko labui“.

Programos struktūra

6 dalys:

1. Jausmai.
2. Bendravimas.
3. Tarpusavio santykių užmezgimas ir nutraukimas/Draugystė.
4. Konflikto sprendimas/Problemų sprendimas.
5. Pasikeitimo ir netekties išgyvenimas/Pokyčiai.
6. Įveikimas.

Kiekvieną dalį sudaro 4 valandėlės.

Valandēlės struktūra

- ✘ Apšilimo pratimas (“Obuolio draugai”);
- ✘ Taisyklės;
- ✘ Pasakojimas (“Zipio draugai”);
- ✘ Užduotys, kurių metu vaikai piešia, diskutuoja, vaidina, kalba apie savo pačių jausmus, sunkumus ir jų įveikimo būdus;
- ✘ Pasakojimo pradžios skaitymas ir jo pabaigos kūrimas (“Obuolio draugai”);
- ✘ Grįžtamasis ryšys.

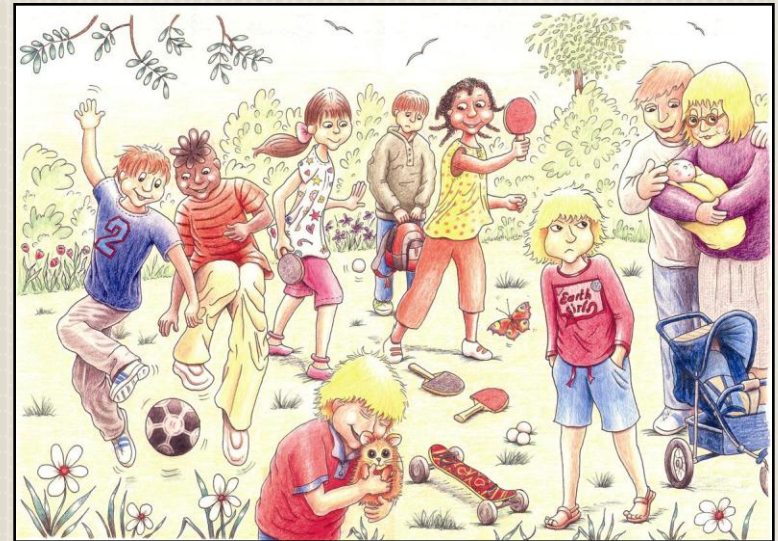
Pagrindinės valandėlių vedimo nuostatos

- ✘ Gerbti vaiko jausmus, skatinti jį patį juos pažinti ir tinkamai reikšti;
- ✘ Nevertinti vaikų reakcijų į sunkumus ir jų pasirinktų išeičių;
- ✘ Skatinti patį vaiką ieškoti tinkamų išeičių iš sunkių situacijų ir jas įvertinti, remiantis natūralių pasekmių suvokimo metodu ir empatija.
- ✘ Akcentuoti pagalbos prašymą kaip vieną iš svarbių įveikimo būdų.

GEROS IŠEITIS TAISYKLĖ, ARBA AUKŠINĖ OBUOLIO TAISYKLĖ

Gera išeitis yra ta, kuri:

- 1. Padeda man pasijusti geriau;*
- 2. Nekenkia aplinkiniams.*

:

“NESILEIDŽIAME SKRIAUDŽIAMI” :

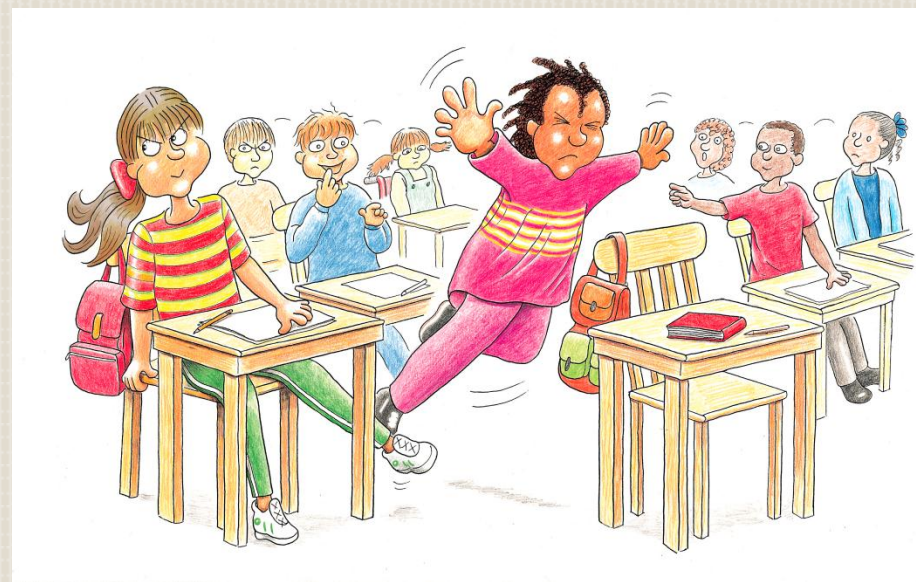
“Zipio draugai”, 4 dalis, 2
valandėlė “Priekabiavimas”:

Taisyklės:

- 1. Mes neturime teisės priekabiauti;*
- 2. Jei prie mūsų kabinėjasi, galime prašyti pagalbos žmogų, kuriuo pasitikime.*

Pratimas:

“Raskime išeitį iš padėties, kurioje priekabiaujama”

“SUTARTIS DĖL ELGESIO BE PATYČIŲ”: “OBUOLIO DRAUGAI”, 4 DALIS, 3 VALANDĖLĖ

- ✘ Taisyklės dėl elgesio be patyčių:
 1. Niekas neturi teisės tyčiotis iš kitų žmonių.
 2. Jeigu mes patiriame patyčias, galime kreiptis pagalbos į žmogų, kuriuo pasitikime.
- ✘ Užduotis: “Ką daryti, jei kas nors tyčiojasi iš tavęs ar iš kito vaiko?”
- ✘ Sutarties dėl elgesio be patyčių sudarymas ir pasirašymas.

SVARBIAUSI MŪSŲ ATRADIMAI

- ✘ Tam, kad programa būtų naudinga vaikams, svarbiausia yra pedagogo motyvacija bei geras pasirengimas šiam darbui.
- ✘ Grupės arba klasės kolektyvas gali tapti stipria jėga, motyvuojančia vaikus elgtis draugiškai ir socialiai.
- ✘ Kartojimas ir naujų žinių bei įgūdžių taikymas kasdienėje vaikų veikloje – būtina sąlyga tam, kad programoje įgyta patirtis išliktų ilgam.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ !

Programos „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“
vykdytojai

Šv. Ignoto g. 5, 01120 Vilnius
tel. 8(5) 21 21 407 arba +370 (699) 20 223
el. paštas: info@vaikolabui.lt
www.vaikolabui.lt